

BØRNS
VILKÅR

NORDEA
FONDEN

Vi støtter gode liv

KØNSBEVIDST PÆDAGOGIK

**Hvordan udfordrer vi snævre kønsnormer
på vores skole?**

AKTIVITETER TIL DIALOG I PERSONALEGRUPPEN

Jeg tror også, der er stereotyper den anden vej, hvor det er ligesom sådan; 'se piger, de har lov til at græde', og drenge, de skal ligesom bare, det må de ikke gøre. Det er mærkeligt.

Johanne, 8.klasse¹

Hvordan udfordrer vi snævre kønsnormer på vores skole?

Baggrund

Hvordan kan jeg som lærer arbejde kønsbevidst i min undervisning og derigennem bidrage til at udfordre snævre kønsnormer, der begrænser børn og unge?

Det spørgsmål er udgangspunktet for dette materiale, der er udviklet som en del af Børns Vilkårs webinar² "Kønsstereotyper og klemte køn", som blev afholdt den 1. september 2022. På webinarret præsenterede Børns Vilkår centrale problematikker fra en helt ny rapport³, der afdækker, hvordan børn og unge oplever deres mentale sundhed. I rapporten fortæller børn og unge blandt andet, hvordan de oplever, at kønsspecifikke normer og forventninger har en negativ betydning for deres mentale sundhed og trivsel. I den forbindelse præsenterede lektor Tekla Canger⁴, hvordan skolen kan bidrage til at fremme børn og unges mentale sundhed og trivsel ved at arbejde med en kønsbevidst pædagogik.

Materialet her består af to aktiviteter, som du på forskellig vis kan anvende til individuel refleksion og/eller til dialog og refleksion i dit team eller på tværs af det samlede pædagogiske personale på din skole. Begge aktiviteterets omdrejningspunkt er seks kort med konkrete greb, der skal ses som inspiration til, hvad du og dine kolleger kan gøre i jeres pædagogiske praksis for at arbejde kønsbevidst og for at udfordre snævre kønsnormer, der negativt påvirker børn og unges trivsel. De seks greb indgik som en del af Tekla Cangers oplæg på Børns Vilkårs webinar. Aktiviteterne kan anvendes som to selvstændige aktiviteter, eller som et samlet forløb, hvor begge aktiviteter gennemføres i forlængelse af hinanden.

Vi håber, du kan bruge grebene i din egen praksis, og at du kan anvende aktiviteterne til at bringe pointer fra webinarret med hjem til såvel individuel refleksion som fælles refleksion og dialog med dit team eller den samlede personalegruppe på din skole.

DIALOGØVELSE

Formål

Formålet med dialogøvelsen er refleksion samt videndeling og erfaringsudveksling om, hvad I allerede gør i jeres undervisning og pædagogiske praksis, og hvad I kan gøre mere af for at udfordre snævre kønsnormer på jeres skole

Dialogøvelsen kan gennemføres som individuel refleksion, eller som en øvelse i en mindre personalegruppe eller på tværs af flere grupper med efterfølgende fælles opsamling. Hver gruppe skal have et sæt kort med de seks greb (findes på side 5).

Sådan med sportsting, f.eks.;
'ej, jeg gad sygt godt gå til
fodbold, men hvad ville de
andre piger tænke? Tænker de,
at det vil være for drenget?'

Esther, 5.klasse¹

Sådan laver I øvelsen

Kortene med greb lægges ud på bordet, så alle kort er synlige. Dialogøvelsen er bygget op omkring to runder.

1. I første runde handler det om videndeling og præsentation af erfaringer fra jeres egen pædagogiske praksis. På skift tager I hver især et valgfrit kort med et greb og forklarer, hvordan I bruger dette greb i jeres egen praksis. Gruppedeltagerne må gerne vælge samme kort.
2. I anden runde handler det om forandring af praksis. På skift tager I hver især et valgfrit kort med et greb, som I fremadrettet gerne vil gøre mere af. I forklarer også, hvorfor og hvordan I vil bruge dette greb mere i jeres praksis. Gruppedeltagerne må gerne vælge samme kort.

Hvis I har gennemført aktiviteten på tværs af flere grupper, kan I med fordel foretage en fælles opsamling, hvor grupperne deler deres drøftelser og eksempler på, hvad I hver især vil gøre mere af og hvordan.

PRIORITERINGSØVELSE

Jeg tror aldrig, der er nogen, der har sagt, at man ikke må græde som dreng. Jeg tror bare, det er sådan en fornemmelse af, at vi bare skal være stærke. Man skal ikke være den der lille dreng i klassen, der bare bliver skubbet rundt med.

Viggo, 8.klasse¹

Formål

Formålet med prioriteringsøvelsen er refleksion over, hvordan I på jeres skole kan udfordre snævre kønsnormer.

Prioriteringsøvelsen kan gennemføres som en individuel refleksion eller som fælles refleksion i en mindre personalegruppe eller på tværs af flere grupper med efterfølgende fælles opsamling.

Sådan laver I øvelsen

Hver gruppe skal have et sæt kort med de seks greb (findes på side 5).

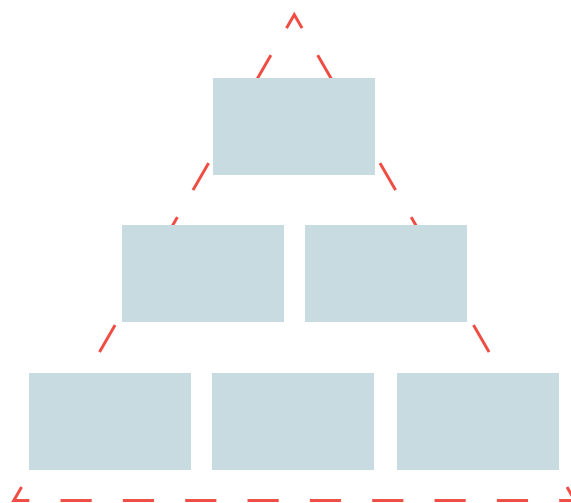
I prioriteringsøvelsen handler det om at prioritere mellem de seks greb med afsæt i spørgsmålet:

- **Hvilket greb, vurderer jeg/vi, har de største potentialer, når det handler om at udfordre snævre kønsnormer på vores skole/i min klasse?**

Kortene med de seks greb placeres i en pyramide:

Øverst placerer du/I kortet med det greb, som du/I mener har det **største potentiale** til at udfordre snævre kønsnormer på jeres skole eller i din klasse, i anden række lægger du/I de to kort med **næststørst potentiale**, og nederst placeres de tre kort med **tredjestørst/mindst potentiale**.

Idéen er, at I i gruppen, gennem dialog, skal blive enige om, hvordan I vil prioritere kortene.

PRIORITERINGSØVELSE

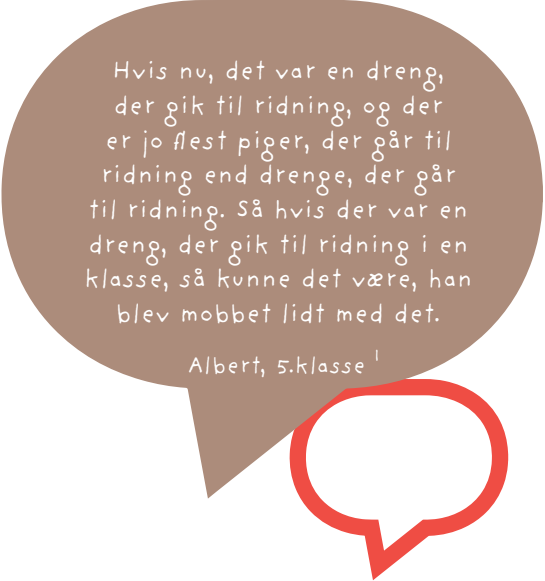
Hvis du har prioriteret kortene alene, eller hvis I har gennemført aktiviteten i en mindre gruppe, kan du/I afrunde prioriteringen med en individuel/fælles refleksion med afsæt i nedenstående spørgsmål.

Hvis aktiviteten er gennemført i flere grupper, kan I afrunde med, at grupperne præsenterer deres prioriteringer og overvejelser for hinanden, som afsæt for en opsamlende dialog på tværs af grupper. I den opsamlede dialog kan I tilsvarende tage afsæt i nedenstående spørgsmål:

Opsamlede spørgsmål:

- Hvilke nye overvejelser over betydningen af kønsnormer på vores skole og blandt vores elever giver øvelsen anledning til?
- Hvordan ville prioriteringen have set ud, hvis vi skulle prioritere efter hvilke greb, der er lettest/sværest at iværksætte på vores skole? Hvad kan årsagerne være til, at noget opleves sværere end andet?
- Hvordan tror vi, prioriteringen ville se ud, hvis vi bad vores elever lave en tilsvarende øvelse?
- Hvilke eventuelt andre greb kender vi, og hvor ville vi placere dem i prioriteringen?
- Hvilke muligheder og barrierer er der, når det handler om at udfordre kønsnormer på vores skole, og hvordan kan vi som kolleger støtte hinanden i at udfordre barriererne?

Med afsæt i refleksionerne kan I afslutte aktiviteten med at indgå en eller flere konkrete aftaler om, hvilke forandringer I fra i morgen ønsker at iværksætte for at udfordre snævre kønsnormer på jeres skole eller i jeres klasse.

Hvis nu, det var en dreng, der gik til ridning, og der er jo flest piger, der går til ridning end drenge, der går til ridning. Så hvis der var en dreng, der gik til ridning i en klasse, så kunne det være, han blev mobbet lidt med det.

Albert, 5.klasse¹

¹ Citat fra interview, "Børn og unge kæmper for at passe ind", analyse fra Børns Vilkår, september 2022.

² Webinaret blev til med støtte fra Nordea-fonden.

³ "Børn og unge kæmper for at passe ind", analyse fra Børns Vilkår, september 2022.

⁴ Tekla Canger er lektor og forfatter til bogen "Kønsbevidst Pædagogik", Aarhus Universitetsforlag, 2018.

SEKS KONKRETE GREB TIL AT UDFORDRE SNÆVRE KØNSNORMER PÅ DIN SKOLE

Til begge øvelser skal de seks kort med greb printes og klippes ud.

BØRNS
VILKÅR

Jeg forholder mig
nysgerrigt til mine
elevers måder at
bruge kønnede
udtryk på.

BØRNS
VILKÅR

Jeg forholder mig
kritisk til fremstillinger
af køn i de
undervisningsmidler,
jeg bruger.

BØRNS
VILKÅR

Jeg tænker over
betydningen af køn,
når jeg danner grupper.

BØRNS
VILKÅR

Jeg overvejer mine
egne kønnede udtryk,
når jeg taler til eller
om eleverne.

BØRNS
VILKÅR

Jeg reflekterer
over mine egne
forståelser af køn.

BØRNS
VILKÅR

Jeg er åben for dialog
med kollegaer om
forskellige måder at
forstå børns køn på.